

Provinciale Staten van Zeeland
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
gevolgen inwerkingtreding Spreidingswet	406076		

Middelburg, 20 februari 2024

Geachte leden van Provinciale Staten,

Hierbij informeren wij u over de invoering van de Spreidingswet en de rollen van de commissaris van de Koning (cvdK) en het college van Gedeputeerde Staten (GS) daarin.

Spreidingswet

Op 1 februari jl. is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, beter bekend als de Spreidingswet, in werking getreden. De Spreidingswet geeft gemeenten de wettelijke taak om asielopvangvoorzieningen mogelijk te maken. Met deze wet beoogt de regering te komen tot een stabiel en robuust stelsel voor asielopvang en een evenwichtigere verdeling van asielzoekers over het land. Om gemeenten te stimuleren vrijwillig plekken aan te bieden, worden verschillende uitkeringen beschikbaar gesteld. Gemeenten mogen deze uitkeringen vrij besteden, dus ook aan een ander doel dan de opvang van asielzoekers. De hoogte van de uitkering varieert en is afhankelijk van het soort plek dat wordt aangeboden en het aantal aangeboden plekken.

Provinciale Regietafel Asiel (PRT)

De samenwerking tussen de colleges van Burgemeester en Wethouders (B&W) en GS en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) bij de uitvoering van de Spreidingswet heeft een wettelijke basis gekregen. Dit geldt ook voor de rol van de cvdK als voorzitter van dit overleg. In Zeeland zullen we onze samenwerking voortzetten aan de reeds bestaande PRT.

In samenhang met de asielopgave kan aan deze tafel ook overleg gevoerd worden over de opvang van ontheemden uit Oekraïne en over de huisvesting van asielzoekers aan wie een verblijfsvergunning is toegekend (statushouders). Er kunnen aan de PRT geen besluiten worden genomen, het is slechts de tafel voor bestuurlijke regie. Besluiten voor bijvoorbeeld nieuwe locaties worden altijd in betreffende gemeenten genomen.

Opgave provincie en indicatieve verdeling over gemeenten

Eén keer in de twee jaar wordt vóór 1 februari van dat jaar bekend gemaakt aan hoeveel opvangplaatsen er de daaropvolgende twee jaar behoefte is. De benodigde opvangplekken worden indicatief verdeeld over de gemeenten op basis van het inwoneraantal en de sociaaleconomische score van een gemeente. Door de aantallen van de gemeenten in de provincie bij elkaar op te tellen, ontstaat de provinciale opvangopgave. Voor Zeeland is die opgave 2.109 opvangplaatsen. De verdeling per gemeente treft u aan in bijlage 1. De actuele stand van zaken ten aanzien van de opvang en huisvesting van vluchtelingen kunt u terugvinden op de website: www.opvanginzeeland.nl.

Provinciaal plan

Gemeenten bespreken aan de PRT hoe zij de opgave gezamenlijk gaan invullen. Zij beslissen hier onderling welke gemeenten welke opvang gaan leveren en met hoeveel plekken. De cvdK is als rijksorgaan voorzitter van de PRT en coördineert deze gesprekken.

Hij legt verantwoording hierover af aan het rijk. Uiterlijk 1 november 2024 rapporteert de cvdK hierover aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (J&V) door het indienen van een provinciaal plan. Als het gemeenten niet lukt om gezamenlijk de provinciale opgave in te vullen, dan kan de staatssecretaris gemeenten aanwijzen, en daarmee verplichten, om asielzoekers op te vangen. De staatssecretaris neemt zijn verdeelbesluit uiterlijk 31 december 2024.

Realiseren opvangplekken

Colleges van B&W moeten na het genomen verdeelbesluit binnen 6 maanden een locatie of accommodatie ter beschikking stellen aan COA. Ze verlenen ook de benodigde vergunningen om de opvangvoorziening in gebruik te kunnen nemen. Gemeenteraden dragen zorg voor aanpassing van het bestemmingsplan of de beheersverordening als dit noodzakelijk is voor de ingebruikname van de opvangvoorziening. De Minister van J&V is verantwoordelijk voor het toezicht op de wettelijke taken van gemeenten ten aanzien van de asielopvang. De taak van COA is en blijft het bieden van materiële en immateriële opvang aan asielzoekers.

Rol van de commissaris van de Koning

Met het aannemen van de Spreidingswet is een extra artikel toegevoegd aan de ambtsinstructie. Artikel 9a uit de ambtsinstructie bepaalt ten aanzien van de PRT: “de commissaris roept de overleggen, bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen met redelijke tussenpozen bijeen”. De cvdK vervult zijn taken ten aanzien van de Spreidingswet daarom als rijksorgaan en legt hierover verantwoording af aan de minister van J&V. De cvdK heeft geen beslissingsbevoegdheid als het gaat om bijvoorbeeld het aanwijzen van gemeenten om asielopvang te leveren of om het aanwijzen van locaties voor asielopvang in gemeenten.

Rol van GS

De Spreidingswet brengt geen verandering aan in de taken en bevoegdheden van GS. GS nemen deel aan de PRT in de rol van toezichthouder op wettelijke taken die gemeenten hebben bij het huisvesten van statushouders en als bevoegd gezag ten aanzien van geldende wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet en de Wet natuurbescherming. Daarmee is GS een belangrijke gesprekspartner aan de PRT's omdat opvang van asielzoekers en deze wettelijke taken van GS onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

drs. J.M.M. Polman
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

1. indicatieve verdeling asielopgave over Zeeuwse gemeenten

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.